

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم عجل لوليک الفرج

پنجاه و پنجمین نشست از سلسله نشستهای روایت عهد، با موضوع نظام سازی و کارآمدی در دهه چهارم انقلاب اسلامی، عصر روز 14 اردیبهشت ماه، با سخنرانی استاد علی اکبر رائفی پور، برگزار شد.

استاد رائفی پور در ابتدای این نشست با بیان اینکه اصل محوریت و استراتژی که جمهوری اسلامی ایران با آن روبروست، انکار ناکارآمدی نظام است و تمام تاکتیکها باید در این پلن بگنجد، در غیر این صورت حذف خواهد شد اظهار کرد: یعنی به گونه ای عمل می شود که مردم هم در محوریت و هم در اسلامیت نظام شک کنند. آنها در این زمینه خیلی محکم و درسه لایه ای عوام و نخبگان و حاکمیت در حال فعالیت هستند.

او با اشاره به جلساتی که با چند تن از کاندیداها و نمایندگان تایید صلاحیت شده داشته؛ تصریح کرد: به آنها گفته شده که اگر روزی فرضاً رییس جمهور شدند باید طبق چه برنامه هایی پیش بروند و همانطور که میبینید برخی از آنها درباره موضوعاتی مانند شفافیت در حال صحبت کردن هستند.

وی ادامه داد: همچنین پیشنهادی برای برگزاری جلساتی درباره فساد اقتصادی به آنها داده شده که اگر قبول کنند و این موضوع یک مطالبه عمومی باشد این کار انجام خواهد شد.

این کارشناس با یادآوری مراحل تشکیل یک تمدن اسلامی شایسته ظهور و آماده سازی جامعه تصریح کرد: از سال 57 که انقلاب اسلامی شکل گرفت مرحله ی دگرگونی و پس از آن نظام سازی انجام شد.

وی ادامه داد: اکنون می بینیم که قوانین و ساختارها از زمان پهلوی باقی مانده و باید ببینیم که ماهیت آن چگونه باید باشد. مثلاً در حال حاضر بسیاری از مراجع تقلید نسبت به ربوی بودن ساختار بانکی اعتراض دارند. بنابراین این ساختارهای اقتصادی و بانکی باید درست شوند و این کار هم سخت است. زیرا قرار است به پیکره یک بدن ورود کرده و با قطع یک رگ؛ رگی جدید را وصل کنیم که این کار درد دارد و 38 سال است که مردم ما این درد که همان تورم است را حس می کنند و کسی نیست که آن رگ را به درستی وصل کند.

این استاد دانشگاه در ادامه سخنانش با بیان اینکه در مرحله دولت سازی، جهت گیری و ساختارها باید اسلامی شوند خاطر نشان کرد: بعد از اینکه دولت اسلامی شد، جامعه هم باید اسلامی شده و به الگویی دردناک و در نتیجه به یک تمدن اسلامی که مرحله ی پنجم است تبدیل شود.

رائفی پور در ادامه ی جلسه با تشریح نمودارهایی از وضعیت کشور و مقایسه ی آن با دیگر کشورها گفت: در کشورهای اروپایی قانون مندی زیاد است اما اعتقادات تأثیر چندانی بر روی رفتار مردم ندارد؛ در کشور ما قانون به چیزی برای دور زدن تبدیل شده و این اعتقادات و دین داری است که مردم را نگه داشته است و اگر قانون مداری جای دین مداری را بگیرد، کار درست نخواهد شد چرا که قانون مداری و اعتقادات دو متغیر مستقل از هم نیستند.

وی ادامه داد: در این زمینه باید فرهنگ سازیهایی در زمینه ی اعتقادات مردم انجام دهیم که البته کارهایی در حال انجام است، ازسوی دیگر باید بر روی قانون کار کرده و ساختارهای فاسد را از بین ببریم.

این کارشناس در بخش دیگری از سخنانش با تأکید بر اینکه یکی از موارد بسیار مهم کارآمد کردن کشور مشارکت دادن مردم در امر نظارت است که تأثیر عجیبی دارد تأکید کرد: اگر نهاد سازی و قواعد ما مشکل داشته باشد، در بحث اقتصاد هرچقدر هم که پول تزریق شود مانند یک غده ی سرطانی است که مثل فرایند شیمی درمانی بیشتر تغذیه می کند.

این تحلیل گر در توضیح این مطلب ادامه داد: ما در اقتصادمان تنها به تزریق پول اقدام می کنیم تا به قشر آسیب پذیر رسیدگی شود اما در جریان تخصیص پارانه ها مشاهده کردید که اینگونه نشد و با ایجاد تورم قدرت خرید مردم هم کاهش پیدا کرد زیرا مینا از ابتدا غلط بود.

او در بخش دیگری با بیان اینکه در کشور ما همه از دولت نان می خورند و چیزی با عنوان خصوصی سازی نداشته و از آن با عنوان خصوصی سازی یاد می شود گفت: در سایر دولت های خارجی، دولت ها تنها در حوزه ی امنیت، رفاه، آموزش و بهداشت ورود پیدا می کنند اما دولت ما در همه جا ورود پیدا کرده و بسیار عظیم شده است.

وی با طرح این سوال که چگونه می توان این ساختار را درست کرد افزود: مورد اول استفاده از سازمانهای نظارتی و مورد دوم استفاده از حسابرسها است؛ اما این دو مورد در کشور ما به خوبی جواب نداده و در مجموع فساد همچنان وجود دارد.

رائفی پور در ادامه با ارایه ی نمودار و تحلیل هایی از وضعیت اقتصاد کشور از نظر حجم واردات و صادرات، نحوه ی شکل گیری تورم و مواردی که به عملکرد نادرست بانکها منجر شده و تشریح دلایل بالا نگه داشته شدن نرخ بهره ی بانکها از سوی دولت پرداخت و عواقبی را که کم شدن نرخ بهره خواهد داشت، مانند رشد تورم و وجود رکود که در نهایت به واردات کالاهای بی کیفیت می انجامد بیان نمود.

این کارشناس همچنین به بیان موانعی پرداخت که بکارگیری بازرسان در امر نظارت به نتیجه نرسیده و توضیح داد: عدم تقارن اطلاعات بازرسان با هم و نبود امکان حضور بازرسان در همه مکانها، امکان تبانی میان بازرسان و متخلف و نبود انگیزه کافی میان بازرسان از جمله این مشکلات است که به نهاد سازی اشتباه منجر شده و مانند غده‌ی سرطانی در بدن عمل می‌کند.

وی در توضیح این مطلب ادامه داد: گاهی می‌بینیم که برای سازمانهای نظارتی مشوق‌هایی برای کشف فساد در نظر گرفته می‌شود؛ در نتیجه این سازمانها بقای خود را منوط به کشف بیشتر فساد خواهد دید. یعنی سازمان به لحاظ ساختاری دوست دارد که فساد وجود داشته باشد.

او در ادامه با طرح این سوال که مشارکت مردمی در امر نظارت چه سودی دارد؟ و با بیان اینکه باید بر روی اعتقادات مردم فرهنگ سازی و کاری کنیم که هرکسی بتواند یک بازرسان باشد، به تشریح فرایند نظارت پرداخت و گفت: تعیین نقش‌های محوله به افراد، دانستن این نقش‌ها و محقق شدن آن، شفافیت و تطبیق دادن آن و درنهایت اطلاع رسانی تخلفات از مراحل این فرایند نظارت است.

این استاد دانشگاه درباره اقداماتی که باید برای تحقق این فرایند انجام شوند خاطرنشان کرد: تعیین مشوقهای مالی معنادار برای مردم، حمایت‌های امنیتی و شغلی از گزارش دهنده تخلفات، ایجاد سامانه ای برای ثبت هشدارها و تخلفات، ناشناس ماندن افراد، فراهم کردن زمینه‌های شکل‌گیری موسسه‌های تخصصی در حوزه نظارت به عنوان رابط برای بررسی این موضوع از جمله اقداماتی است که می‌توان برای شروع انجام داد؛ به این شکل که کار ابتدا به صورت پایلوت درباره برخی مفاصل خاص شروع و پس از به نتیجه رسیدن به دیگر حوزه‌ها تسری داده شود.

رائفی پور ادامه داد: اگر کار نظارت به شکلی که گفته شد به دوش مردم گذاشته شود، فردا روز اگر فساد شکل بگیرد می‌گویند: ما مردم کم کاری کرده ایم نه دولت! یعنی باید کاری کنیم که کم کاری افراد مفت خور مشخص شود.

این کارشناس در ادامه جلسه با پخش نمونه‌هایی از چند فیلم و ذکر مثال‌هایی از روند نظارت و ایجاد شرکت‌هایی برای کشف و گزارش تخلفات مردمی و بیان مواردی از بروز فساد در داخل کشور که امکان گزارش آنها به نهادهای مربوطه به علت ساختارهای غلط وجود نداشته تصریح کرد: ساختارهای نهادهای نظارتی ما مشکل دار و فسادزا هستند؛ در نتیجه برای تصحیح ساختارهای غلط، نیازمند تشکیل سازمان نظارتی ویژه هستیم.

وی همچنین با بیان اینکه باید از کاندیداهایی که رییس جمهور خواهد شد بخواهیم اموال خود و کارگزارانشان را پس از انتخاب شدن عمومی کنند، چراکه این کار بسیار اعتماد را خواهد بود گفت: باید به مردم کمک کنیم و یاد بدهیم که چگونه از مسولان درباره موضوعاتی مثل شفافیت وعده‌های انتخاباتی، هزینه‌های انتخابات و اموال و دارایی‌ها بخواهند و مطالبه کنند. همانطور که در موضوع شفافیت از دو سال پیش تا کنون کار کرده و دیدیم که امروز این موضوع به تلویزیون هم کشیده شده است.

او در پایان صحبت‌هایش به اهمیت تلاش برای شکل‌گیری ژورنالیسم و خبرنگاران حرفه‌ای در این فرایند تاکید کرد و به سوالات حضار پاسخ داد.